

**İNSANLIKTAN UZAK: EMİLY İÇİN BİR GÜL'DE VE
ATİNALI TİMON'DA MİZANTROPİNİN TEMSİLİ ¹**

FAR FROM HUMANITY: THE REPRESENTATION
OF MISANTHROPY IN A ROSE FOR EMILY AND
TIMON OF ATHENS ¹

Gamze ŞENTÜRK TATAR ²

24

İNSANLIKTAN UZAK: EMİLY İÇİN BİR GÜL'DE VE ATINALI TİMON'DA MİZANTROPİNİN TEMSİLİ¹

FAR FROM HUMANITY: THE REPRESENTATION OF MISANTHROPY IN A ROSE FOR EMILY AND TIMON OF ATHENS¹

Gamze ŞENTÜRK TATAR²

Anahtar Kelimeler:

Mizantropi,
Emily İçin Bir Gül,
Atinalı Timon.

Keywords:

Misanthropy,
A Rose for Emily,
Timon of Athens.

¹Bu çalışma, 2017 yılında İngiltere'nin başkenti Londra'da gerçekleştirilen 3rd Academic International Conference on Multi-Disciplinary Studies and Education konferansında sunulan İngilizce metnin genişletilmiş halidir.

²Dr. Öğr. Üyesi, Munzur Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü, gamzesenturk_26_01@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-5097-7739

Alıntılanmak için/Cite as: Şentürk Tatar G. (2024). İnsanlıktan uzak: Emily için bir gül'de ve Atinalı Timon'da mizantropinin temsili, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 421-434

ÖZ

Bu makale, Amerikalı yazar William Faulkner'in *Emily İçin Bir Gül* (1930) adlı kısa öyküsüne ve İngiliz oyun yazarı William Shakespeare'in Atinalı Timon (1623) adlı oyununa odaklanarak bu eserlerde tasvir edilen Emily ve Timon adlı iki mizantrop karakterleri incelemeyi amaçlamaktadır. *Oxford İngilizce Sözlüğü*'nde mizantrop kavramı, "insanlıktan hoşlanmayan ve insan toplumundan kaçınan kişi" (2010, s. 1130) olarak tanımlanmaktadır. Kavram, Yunanca *nefret* anlamına gelen "misein" ve *insan* anlamına gelen "anthropos" sözcüklerinin birleşiminden oluşur. "İnsanlık düşmanı" olarak ifade edebileceğimiz mizantrop karakterler, William S. Gilbert ve Jonathan Swift gibi çeşitli yazarlarca edebiyatta sıklıkla tasvir edilmiştir. En tanınmış mizantrop karakterlerden biri de Fransız oyun yazarı Moliere'in 1666 tarihli *Adamcıl* oyunundaki Alceste karakteridir. Bu çalışmanın merkezine koyduğu eserlerden biri olan *Emily İçin Bir Gül* adlı kısa hikâye, gizemli ve izole bir karakter olan Emily Grierson'ın hikâyesini anlatır. Emily inzivada yaşayan, geçmişine sıkı sıkıya bağlı ve dış dünyayla etkileşimi kısıtlı bir figürdür. Babası, statüsü ve toplumun ondan beklentileri gibi dış faktörlerin etkisiyle içine kapanan Emily, bir mizantrop olarak karşımıza çıkar. Shakespeare'in çok az bilinen ve sahnelenen oyunlarından olan *Atinalı Timon* oyunu ise Timon adlı bir karakterin trajik yolculuğu etrafında geçer. Başlangıçta cömert olan ve toplum tarafından sevilen Timon, insanlığa ve topluma karşı yaşadığı hayal kırıklığı nedeniyle dünyadan ve insanlardan tamamen uzaklaşır ve bir mizantropa dönüşür. Bu iki eser, farklı dönemlerde yazılmış olmalarına rağmen, iki insanlık düşmanı karakteri ele alır. Bu çalışmanın amacı da Emily ve Timon'un insan düşmanı kişiliklerini, toplumdan kopuş süreçlerini de ele alarak ve benzerlik ile farklılıklarına değinerek irdelemektir.

ABSTRACT

This paper aims to examine two misanthropic characters, Emily and Timon, who are depicted in American writer William Faulkner's short story *A Rose for Emily* (1930) and British playwright William Shakespeare's play *Timon of Athens* (1623). The concept of misanthrope is defined as "a person who dislikes humanity and avoids human society" (2010, p. 1130) in the *Oxford English Dictionary*. This concept is a combination of the Greek words "misein" meaning *hate* and "anthropos" meaning *human*. Misanthropic characters, which we can describe as 'enemies of humanity', are often depicted in the literary works of various authors such as William S. Gilbert and Jonathan Swift. One of the most well-known misanthropic characters is Alceste character in Moliere's 1666 play *Le Misanthrope*. The short story *A Rose for Emily*, one of the works this paper revolves around, tells the story of Emily Grierson, a mysterious and isolated character. Emily is a reclusive figure who lives in seclusion, clings to her past and has limited interaction with the outside world. Emily, who has withdrawn into herself under the influence of external factors such as her father, status and expectations of society from her, appears as a misanthropic character. As for the *Timon of Athens*, one of Shakespeare's lesser known and staged plays, it is set around the tragic journey of a character named Timon. Timon, who is initially generous and loved by society, becomes completely alienated from the world and people turns into a misanthrope due to his disappointment with humanity and society. Despite written in different periods, these two works deal with two characters who are enemies of the humanity. In this regard, the aim of this study is to examine Emily and Timon's misanthropic personalities, by addressing the processes of their detachment from society and touching on their similarities and differences.

GİRİŞ

Oxford İngilizce Sözlüğü'ne göre mizanrop, “insanlıktan hoşlanmayan ve insan toplumundan kaçınan kişi” (2010, s. 1130) olarak tanımlanır. Bu kavramın kökeni, Yunanca nefret anlamına gelen “misein” ve insan anlamına gelen “anthropos” sözcüklerinin birleşiminden oluşan “misanthropos” kelimesine dayanmaktadır. Mizanrop karakterler, William S. Gilbert ve Jonathan Swift gibi önemli isimlerin de içinde yer aldığı çeşitli yazarlar tarafından edebi eserlere sıklıkla konu olmuştur. Kuşkusuz en ünlü mizanrop karakterlerden biri, Fransız oyun yazarı Moliere'in 1666 tarihli *Adamcıl* (Le Misanthrope) adlı oyunundaki Alceste karakteridir. Genellikle insanlığı ve toplumsal katılımı küçümseyen bu karakterler, insan doğasındaki karmaşıklıkların yansımaları olarak ortaya çıkarlar. Alceste gibi karakterler, toplumda bulunan ikiyüzlülükten, yüzeysellikten, samimiyetsizlikten veya ahlaki çürümeden duydukları hayal kırıklığını dile getirmeleriyle bilinirler. Mizanrop karakterler, insan doğasının inceliklerini, insan ilişkilerindeki zorlukları ve bireylerin iç çatışmalarını vurgulayan karmaşık karakterlerdir. İnsan düşmanı karakterleri kullanmak, edebiyatta insanlığın karmaşıklıklarına, toplumsal dinamiklere ve bireylerin bu bağlamlarda karşılaştıkları mücadelelere ışık tutmak için bir araç olarak hizmet eder. Bu karakterler, insan psikolojisini ve toplumsal eleştirileri irdelemede önemli bir rol oynar ve okuyucuları, insan varoluşunun inceliklerinde gezinirken insan doğasının çeşitli yönleri üzerinde düşünmeye sevk ederler.

Mizanrop karakterler genellikle kendilerini toplumdan veya diğerlerinden soyutlayan bireyler olarak tasvir edilirler. Platon'un *Phaedo*'sunda Sokrates mizanropiyi şu şekilde tanımlar: “İnsan düşmanlığı, sanat olmaksızın birinin tamamen doğru, sağlam ve güvenilir olduğunu düşünerek ona tamamen güvendiğinde ve bir süre sonra onun kötü ve güvenilmez olduğunu keşfettiğinde gelişir (...) ve bu sık sık birinin başına geldiğinde (...) sonunda (...) herkesten nefret eder”³ (Stern, 1993, s. 94). Sokrates, insan düşmanlığının doğasını açıklarken bunun kişinin birine tamamen güvenmesi, onun tamamen doğru, sağlam ve güvenilir olduğuna inanması, ancak daha sonra onun gerçek güvenilmezliğini veya kötü niyetini keşfetmesi durumunda ortaya çıktığını belirtir. Sokrates'e göre bu

tekrarlanan deneyim, güvenin kademeli olarak aşınmasına yol açar ve sonunda herkese karşı bir küçümseme geliştirilmesiyle sonuçlanır. Sokrates'in bakış açısına göre, mizanroplar başlangıçta başkalarına karşı derin bir sevgi ve güven besleyen bireylerdir. Ancak tekrarlanan hayal kırıklıkları ve ihanetler bu sevginin kaybolmasına yol açarak kişilerin kendi kendilerini tecrit etmelerine neden olur. İnsanlıkla ilgili bu kademeli hayal kırıklığı, insanlığa karşı güçlü bir isteksizliğe ve hatta nefrete yol açar.

Mizanrop karakterler tipik olarak toplumdan uzaklaşır veya kendilerini diğerlerinden soyutlar. Bu kişiler başlangıçta insanlara karşı derin bir sevgi beslerler; ancak çeşitli hayal kırıklıklarına uğradıktan sonra bu sevgiyi kaybederek bir dönüşüm geçirirler. Sonuç olarak insanlığa karşı derin bir nefret besleyen, inzivaya çekilmiş bireyler haline gelirler. Bu karakter arketipi, William Faulkner'ın *Emily İçin Bir Gül* (A Rose for Emily, 1930) adlı kısa öyküsünde ve William Shakespeare'in *Atinalı Timon* (Timon of Athens, 1623) adlı oyununda görüldüğü üzere, çeşitli eserlerde farklı şekillerde tasvir edilmiştir. *Emily İçin Bir Gül*, toplumla etkileşimi azaldıkça daha da münzevi hale gelen Emily Grierson karakterini anlatır. İzole hayatı bir dizi hayal kırıklığı ve trajik olayla iç içe geçerek sonunda Emily'nin toplumdan uzaklaşmasına ve duygusal bir kokuşa sürüklenmesine yol açar. *Atinalı Timon*, başlangıçta toplumda cömert ve sevilen bir figür olan karşımıza çıkar. Ancak yardım ettiği kişilerden nankörlük ve ihanet gördükten sonra Timon, hayal kırıklığına uğrar ve tamamen içine kapanarak insanlığa karşı yoğun bir düşmanlık besleyen bir mizantropa dönüşür. Bu edebî örnekler, karakterlerin tekrarlanan hayal kırıklıkları ve ihanetler nedeniyle insanlığa karşı gerçek bir sevgi besleyen bireylerden izole mizanroplara dönüşümünü göstermektedir. Bu eserlerdeki mizanrop tasviri, insan ilişkilerinin karmaşık doğasını, güvenin kırılma noktalarını ve hayal kırıklığı ile ihanetin bireyin dünya algısı üzerindeki derin etkisini yansıtmaktadır. Bu makale, bu eserlerdeki insan düşmanı karakterler, Emily ve Timon'un nasıl birer mizantropa dönüştüklerini ve bu duruma neden olan sebepleri detaylıca açığa çıkarmayı amaçlamaktadır. Onların dönüşümüne yol açan katalizörleri keşfetmeyi ve toplumla ilgili hayal kırıklıklarının altında yatan nedenleri

³ Aksi belirtilmedikçe İngilizceden Türkçeye yapılan çeviriler tarafıma aittir.

incelemeyi amaçlamaktadır. Bu inceleme, toplumdan soyutlanmalarının ve insanlığa karşı besledikleri derin nefretin çok yönlü taraflarını analiz ederek bu karakterlerin ruhlarının karmaşıklıklarını ve çevrelerindeki dünyayla olan girift ilişkilerini çözümlemeyi hedeflemektedir.

1. EMILY İÇİN BİR GÜL VE ATİNALI TIMON ADLI ESERLERDE MİZANTROPİ

Emily İçin Bir Gül, Amerikalı yazar William Faulkner'ın (1897-1962) 1930 yılında *Forum* dergisinde yayımlanan ilk kısa öyküsüdür. Fanting Kong'a göre, Faulkner'ın hikâyesi "gülün olmadığı bir hikâyedir" (2016, s. 388). Kurgusal bir şehir olan Jefferson'da geçen öykü, yaşlı bir Güneyli kadın olan Emily Grierson'ın cenazesiyle açılır. Anlatı daha sonra Emily'nin yıllar boyunca sergilediği tuhaf ve rahatsız edici davranışların nedenlerini irdeler. Bu kısa hikâye, "psikolojik düzeyde, (...) bir insanın iç dünyasını, ana karakterin yerleşik davranış kurallarıyla çatışmasını ve kendi kalbiyle olan çatışmasını araştırır. (Chang & Che, 2016, s. 906). Aristokrat bir Güneyli ailenin çocuğu olarak dünyaya gelen Emily, babasının dayattığı katı kurallar ve Güney'de yaygın olan toplumsal beklentiler altında büyümüştür. O, "bir anıttır, bir geleneğin, bir sınıfın, bir yaşam biçiminin ve belirli değerlerin sembolü"dür (2016, s. 339). Babasının ölümü Emily'nin hayatını büyük ölçüde etkiler ve babasının baskısından kurtulan bu kadın sonrasında ise Homer Barron ile bir arkadaş olur. Kasabaya kaldırım döşemek için gelen Kuzeyli bir işçi olan Barron, Emily ile arkadaşlık kurar. Ancak kasaba halkı, Barron'un ekonomik durumu ve cinselliği hakkında dolaşan söylentiler nedeniyle evliliğe uygun olmadığını gerekçe göstererek bu birlikteliği onaylamaz. Kasaba halkı duruma müdahale etmek için Emily'nin uzaktaki kuzenlerini bu ilişkiden haberdar eder. Emily'nin kuzenleri bu birlikteliğe karşı çıkar ve ilişkiyi engellemek için gelirler. Barron, sözde bu engelleri ortadan kaldırmak için kasabayı geçici olarak terk eder. Üç gün sonra geri döner ve Emily'nin evine girerken görülür; ancak bu olaydan sonra kasaba halkı tarafından bir daha görülmez. Emily giderek daha münzevi hale gelir, evinden nadiren çıkar. Yerel bir eczacıdan arsenik satın aldığımda intihar edebileceğine dair söylentiler yayılır. Emily'nin yaşadığı bir zamanların görkemli evinden kötü bir koku yayılmaya başlayınca, kasaba halkı karanlıkta gizlice evin etrafına kireç serpmeye

başlar. Emily gözlerden uzak kalır, evinin dışında hiç görülmez. Emily'nin ölümü üzerine, meraklı kasaba halkı onun hayatından kalanları keşfetmek için evine girer. Üst kattaki yatak odasının kilitli kapısını kırarak açarlar ve Barron'la düğünleri için aldıkları eşyaların yanı sıra Homer Barron'un yatakta yatan çürümüş cesedini bulurlar. Şaşırtıcı bir şekilde, Emily'nin uzun bir süredir Barron'un çürüyen cesedinin yanında uyduğunu ve ona olan rahatsız edici bağlılığını öğrenirler. Bu ürkütücü ifşaat kasaba halkını şoke eder, Emily'nin deliliğe doğru trajik inişine ve geçmişi bırakamayışına ışık tutar ve nihayetinde evinin sınırları içinde şok edici ve dehşet verici bir keşifle sonuçlanır.

Tom Tyler'a göre, mizantropolar "genellikle tutku tarafından yönetilen kişiler olarak tasvir edilirler; insanlığa karşı duydukları yoğun, duygusal nefret, kişisel hakaretlerin veya talihsizliklerin bir sonucudur" (2014: 239). Bir mizantrop olarak Emily geleneklere bağlı, aristokrat geçmişine rağmen topluma uyum sağlamaya zorlanan bir karakterdir. Toplumsal normlar ve babasının otoritesi tarafından engellenerek pasif bir role hapsedilmiştir. Emily, ister ailesi, toplumu, gelenekleri, yasaları, geçmişin ağırlığı, ister kendi kararlarının yansımaları olsun, kendini izole edilmiş bulur. Emily'nin inzivaya çekilmesi ve bir mizantropa dönüşmesi yalnızca kendi eylemlerinin bir sonucu değil, aynı zamanda toplumsal normların, aile beklentilerinin ve zamanın acımasız geçişinin karmaşık bir sonucudur. Ailesiyle olan ilişkisi ve onların geleneksel değerlere sıkı sıkıya bağlı olması onu toplumsal beklentilerin boğucu kısıtlamaları içine hapsettiğinden, inzivaya çekilmesinde katalizör görevi görür. Kasabanın kolektif yargısı ve dedikoduları da onun yabancılaşmasına katkıda bulunarak onu adeta insanlardan uzaklaştırır, nefret ettirir ve bir mizantrop yapar. Emily'nin kendini toplumdan soyutlamasının temel nedenlerinden biri babası ve diğeri de toplumun beklentileridir. Yaşadığı toplumda kadınlar öncelikle anne, eş ya da kız çocuğu rolleriyle tanımlanır; oysa Emily'nin genç erkeklerle etkileşimi babası tarafından kısıtlanır. Emily babasının katı kuralları altında yaşar ve Yeni Güney toplumu içinde izole bir figür olarak büyür. Hayatı babasının iradesi tarafından belirlenir, bu da onu psikolojik olarak zincirlenmiş hissettirir. Babası öldükten sonra ise toplumun baskısı altında kalır. Kendisine

dayatılan kısıtlamalardan kurtulamadığı için Emily evinde inzivaya çekilir. William Faulkner'a göre,

Bayan Emily ve onun gibiler için hiçbir genç adam yeterince iyi değildi. Uzun süre onları bir resim gibi düşündük; beyazlar içinde narin duruşuyla fonda Bayan Emily, ön planda da arkasını ona dönmüş, bir kırbaç kavramış babasının geniş silüeti; birlikte, kanatları arkaya savrulmuş giriş kapısının önünde duruyorlar. Bu nedenle, otuz yaşına gelip hâlâ bekâr olduğu için hoşnut değildik ama onu suçlamıyorduk; ailesinde delilik olsa bile, gerçekten ortaya çıkmış olsalardı tüm niyetlileri reddetmezdi (2017).

Kasaba halkı, genç erkeklerin hiçbirinin toplum tarafından algılanan standartları karşılamadığını ya da Bayan Emily için uygun görülmediğini gözlemler. Bayan Emily otuz yaşına geldiğinde ve evlenmediğinde, kasaba halkı onun geleceği hakkında uzun süredir birtakım varsayımda buldukları için bir haklılık duygusu hissederek. Akıl sağlığıyla ilgili ailevi kaygılarına rağmen, kasaba halkı standartlarına uymadıkça Emily'nin tüm evlilik şansını reddetmeyeceğine inanırlar. Belirli bir zaman dilimi içinde evlenmeleri için kadınlara uygulanan toplumsal baskı ve beklentiler karşısında Bayan Emily'nin bu normlara uymayı reddetmesi aslında bir tezattır. Emily'den beklenen hem kendi sınıfına uygun hem de toplumun beklentilerine uygun biriyle evlenmesidir.

Emily babasının baskısı altında yaşayan bir karakterdir. Babası onu herhangi bir erkeğin kendisi için uygun bir koca olmadığına inandırır. Genç erkekleri ondan uzak tutar, bu yüzden babasının ölümünden sonra yalnızlığı derinden hisseder. Ölmüş babasının bu düşüncesi, onun genç erkeklere karşı tutumunu her zaman etkiler. Babasının ölümünden sonra yalnızlığı daha da şiddetlenir: “Babasının ölümünden sonra seyrek dışarı çıkmaya başlamıştı. Sevgilisinin gidişinden sonraysa insanlar onu göremez oldu” (2017). Faulkner, Emily'nin babasının onun hayatı üzerinde olumsuz bir etkisi olduğunu söyler. Babasının saplantılı koruması onun tüm hayatını etkiler. Babası “Güneyli mirasından ve ailesinin Jefferson'daki statüsünden gurur duyan zalim bir figür” (Kim, 2011, s. 6) olarak görünür. Emily'nin anlatısı hem psikolojik hem de fiziksel boyutları kapsayan derin bir soyutlanmayı anlatır. Babasının etkisi, geçmişinin ağırlığı, toplumun

normları ve onu sınırlayan geleneklerle Emily insanlara karşı bir düşmanlık geliştirmiş, kendisini inzivaya çekmiş ve bir mizantropa dönüşmüştür. Dahası kendi kararları ve eylemleri de tecrit edilmesine katkıda bulunmuştur. Bu derin inziva duygusu onu derin bir yalnızlık durumuna sürükler. Malikanesi bir anlamda “içinde yaşamaya başladığı izolasyonun simgesidir” (Skei, 1985, s. 310). Kasaba halkının merakı ve evinin içine bakma arzusu, Emily'nin kendi hayatında ne kadar izole olduğunu gözler önüne serer. Kasaba halkının onun hakkında daha fazla bilgi edinme istekleri, bir karakter olarak Emily'nin kendisini soyutlamasının derinliğini yansıtır ve çevresindeki topluluktan ne ölçüde uzaklaştığını ve koptuğunu vurgular: “Bayan Emily Grierson öldüğünde bütün kasaba cenazesindeydi. Erkekler bu düşmüş anıta hayranlıkla dolu bir saygı duyduklarından, kadınlarsa aynı zamanda bir bahçıvan ve aşçı olan yaşlı kâhya dışında on yıldır kimsenin görmediği evini merak ettiklerinden” (2017). Bayan Emily Grierson'ın vefatının ardından bütün kasabanın bakışları onun cenazesine çevrilir ve her bir kasabalı bu hüznü olaya farklı bir bakış açısı geliştirir. Kendini insanlardan uzak tutan bu kadın, yaşamıyla herkesi merakta bırakır. Onun gözlerden irak hayatı tüm kasabanın dilindedir.

Mizantropi, bireyin insanlara karşı olumsuz duygular besleyerek, çevresindekilerden uzak durma eğiliminde olduğu bir durumu ifade eder. Bu kişiler, genellikle yalnız kalmayı tercih eder ve insanlarla iletişimden kaçınmak için çeşitli yolları dener. Negatif düşünce ve duygularla dolu oldukları için, çevreleriyle mesafeli bir tutum sergilerler ve sosyal bağlantılardan uzaklaşarak asosyal bir birey haline gelebilirler. Kalabalık ortamlardan kaçınma eğilimleri, adeta topluluklardan uzaklaşarak kendilerine bir izolasyon oluşturma arzusundan kaynaklanır. Bu durum, genellikle insanlar arasındaki potansiyel olumsuz deneyimlerden kaçınmak amacıyla ortaya çıkar. Bir mizantrop olarak Emily son yıllarında yalnızlığa gömülür ve başkalarıyla yakın ilişkiler kuramaz. Hayatı, kasabadaki herkesin merakını tetikleyen bir inziva hikâyesine dönüşür. Özellikle evinin sınırları içindeki tamamen soyutlanmış varlığını çevreleyen muamma, kasaba halkı için bir hayranlık ve gizem konusu haline gelir. Kasabalıların bitmek tükenmek bilmeyen merakı ve evindeki sırları çözme arzusu,

Emily'nin hayatını çevreleyen gizemli havayı sembolize eder. Cenazesi sırasında kasaba halkı arasında geçen konuşmalar ve tartışmalar, Emily'nin tüm varoluşuna damgasını vuran derin yalnızlığı ve insan düşmanlığını aydınlatır. Bu konuşmalarda ortaya atılan sayısız varsayım, hikâye ve Emily'nin hayatına dair bölük pörçük bilgiler, onun toplumdan ne denli uzaklaştığını açıkça ortaya koyar. Anlamli ilişkilerden yoksun oluşu ve evini saran gizem örtüsü, Emily'nin yaşam yolculuğunu tanımlayan derin kopuşu özetler. Kasabalıların onun esrarengiz yaşam öyküsü üzerine kolektif olarak kafa yorması, Emily'nin ölümünden sonra bile ardında bıraktığı gizemin kalıcı etkilerinin bir kanıtı niteliğindedir.

Emily'nin aristokrat statüsü onun yalıtılmış hayatını derinden etkilemiştir. “Güneyli geleneksel bir ailenin son temsilcisi olan Emily, Güneyli değerlerin emanetçisi haline gelir. Onun görkemli sureti, geleneksel değerlerin ve yaşam biçimlerinin sürdürülmesinde temel bir rol oynar” (Agustini, 2012). Prestijli bir Güneyli ailenin son ferdi olarak geleneğin ağırlığını omuzlarında taşıyan Emily, yerleşik Güney değerlerinin koruyucusu haline gelir. Onun varlığı, bu yerleşik değerlerin ve geleneksel yaşam biçiminin sürdürülmesinde çok önemli bir rol üstlenir. Ancak bu yüce statü, kişisel tatminine engel olur ve hayattan kendi şartlarına göre zevk almasını engeller. Emily, kendi içsel değerleri ve arzuları ile kendisine dayatılan toplumsal normları uzlaştıramaz. Soylu bir ailenin kızı olmak, onu aristokrat sınıf tarafından dikte edilen sosyal geleneklerin katı kurallarına hapseder. İçsel değerleri ile toplumun katı beklentileri arasındaki çatışma, Emily'nin içinde psikolojik bir mücadeleye yol açar. Bireysel arzularını toplumsal taleplerle uyumlu hale getirememesi, içsel kargaşasına ve kişisel ikilemelerine önemli ölçüde katkıda bulunur. Kişisel ihtiyaçlar ve toplumsal normlar arasındaki bu çatışma, onun yalnızlık ve insan sevgisizliği duygusunu güçlendirir ve bir birey olarak karşılaştığı zorlukları şiddetlendirir. Melvin Backman'ın da belirttiği gibi, “Faulkner'in eserleri derin bir baskı ve geri çekilme duygusu taşır; ancak yine de benlik ve toplumla mücadeleyi aktarırlar. Yenilgi ve umutsuzluğun ortasında küçük bir direniş merkezi bulunur” (1966, s. 186). Faulkner'in eserleri hem kendilerine hem de topluma karşı mücadele eden karakterleri tasvir ederek baskı ve

geri çekilme temalarını kapsar. Yenilgi ve umutsuzluk anlatıları içinde, esnek bir direniş varlığını gösterir. Karakterleri, toplumsal beklentilerin ve kişisel çıkarların ezici ağırlığıyla boğuşarak bireylerin sosyal çevrelerinin sınırları içinde karşılaştıkları iç çatışmaları ortaya koyar. Faulkner, karakterlerin kendilerini çevreleyen baskıcı güçlere karşı sessiz ve ısrarlı direnişiyle karşımıza çıkar. Bu tema, insan ruhunun zorluklar karşısındaki direncini sergilerken bireyselliği bastıran bir toplumda özerklik ve kimlik için verilen kalıcı mücadeleyi de vurgular. Dolayısıyla Emily'nin hem kendisine hem de topluma karşı mücadelesinde bu direniş açıkça görülür. Emily bütün bir kasaba insanına ve onların temsil ettiği değerlere karşı duruş göstererek kendi kimliğini ortaya koymaya ve kendi direniş veya direniş hikâyesini yazmaya çabalar.

Emily'nin mizantropisi, yani insanlara karşı duyduğu kaçınma ve güvensizlik duygusu, Faulkner'in hikâyesinde karakterinin dikkate değer bir yönüdür. Bir mizantrop olarak Emily, hikâye boyunca insanlara derin bir güvensizlik ve bağlantı eksikliği sergiler. Kendine çekilmiş doğası, sosyal etkileşimlerden kaçınması ve kendisi ile kasaba halkı arasındaki belirgin ayırım, onun bir mizantrop olarak ortaya koyar. Emily'nin toplumdan kendini soyutlamış olması, ailesinin aristokratik statüsünden kaynaklanır, bu da onu kasaba halkından ayırır. Ancak yaşadığı çeşitli hayal kırıklıkları ve kayıplar, mizantrop karakterinin daha da derinleşmesine neden olur. Potansiyel talip adaylarının reddi, babasının onu kontrol etmesini etkisi ve ardından sevgilisi Homer Barron'un kaybı, insanlara olan güvensizliğini artırır ve onu inzivaya çekilme noktasına getirir. Emily'nin bir mizantrop oluşu, kendisini dünya dışındaki etkilerden koruma çabalarında açıkça ortaya çıkar. Onun toplumdan kendini soyutlaması, babasının ölümünden sonra vergi ödemeyi reddetmesi veya evine ziyaretçi kabul etmemesi gibi eylemleriyle daha da belirginleşir. Emily diğerleriyle etkileşimde bulunma konusundaki isteksizliğini yansıtarak, derin yalnızlığına ve yaşamının trajik seyrine yol açar. Emily'nin karakteri, sadece kendi iç dünyasıyla sınırlı kalarak toplumsal normlardan uzaklaşır ve bu durum, onu trajik kaderine doğru götürür.

Bir mizantrop olarak Emily'nin kendini insanlardan soyutlaması, gerçekle yüzleşmekten kaçınmasından

kaynaklanır; çünkü bu kadın gerçeklerden korunarak kendi inşa ettiği bir dünyada yaşıyor gibi görünür. İçinde yaşadığı bu alternatif gerçeklik, ölümün gerçek sonuçlarını kabul etmeyi reddeden bir sığınak görevi görür. Benzer şekilde değer verdiği kişiler tarafından terk edilme korkusu da onu bu tür durumlardan kaçınmak için çeşitli stratejiler kullanmaya iter. Emily önce, terk edilme olasılığıyla yüzleşmekten kaçınma çabasıyla, babasının ölümünün gerçekliğini reddeder. Doktorların ve kasaba halkının onu babasının ölümünü kabul etmeye ikna etme çabalarına rağmen, Emily sanrılarına saplanıp kalır. Geri dönülmez gerçeği kabullenmeyi reddetmesi, ölümlülüğün ve insan ilişkilerinin sert gerçekleriyle yüzleşmeye karşı daha geniş çaplı direncini yansıtır. Bu kaçınma, algıları ile gerçek dünya arasında bir uçurum yaratarak izolasyonunu sürdürür ve onu yalnız bir varoluşa daha da çok hapseder.

Homer Barron, Emily'nin hayatında çok önemli bir rol üstlenir ve yalnızlığından potansiyel bir kaçıışı ve toplumla yeniden bağlantı kurma fırsatını temsil eder. Onun ile evlenme umutları besler ve onu inzivasından kurtulmanın bir yolu olarak görür. Ancak Barron, Emily'nin yalnızlığını hafifletmek yerine daha da yalnızlaşmasının katalizörü olur. Barron'un eylemleri, Emily'nin ilerleyen yıllarda kasaba halkından derin bir şekilde kopmasına neden olur. Olayların trajik bir şekilde gelişmesiyle Emily, Homer Barron'u öldürmek amacıyla eczacıdan zehir satın alır. Onu yakınında tutma ve gidişini engelleme arzusuyla giriştiği bu umutsuz eylem, onu cinayet işlemeye götürür. Oyun ayrıca, Kong'un tarif ettiği gibi, "Emily'nin grotesk karakteristiğinin ve hastalıklı psikolojisinin tasvirinden başka bir şey olmayan gülsüz bir hikâye"ye (2016, s. 391) dönüşür. Emily öncelikle "kendini zamandan soyutlar, (...) bir oda inşa eder" (Burg, Boyle & Lang, 2000, s. 388) ve daha sonrasında Barron'un cesediyle birlikte inzivaya çekilir. Böylelikle Emily aradığı geçici bağa tutunmaya çalışır, trajik bir şekilde hayatını ürkütücü ve yalnızlaştırıcı bir şekilde onunkıyla birleştirir.

Emily, toplumdaki konumu nedeniyle kasaba halkıyla arasına mesafe koymaya çalışır. Ancak yoksul bir kuzeyli ile yaşadığı ilişki, bir zamanlar güneyin saygın bir ailesinin beklentilerine ulaşmadaki yetersizliğini bir kez daha gösterir. Nitekim bir mizantrop için pek çok olumsuz yaşam olaylarının veya travmaların meydana gelmesi onun

insan düşmanlığını artıran nedenler olarak karşımıza çıkar (Brehm & Rahn, 1995). Emily için yaşadığı başarısızlık, adamın onu terk etme girişimiyle daha da karmaşık bir hal alır. Emily yine başarısız olmayı kabullenemez ve onu yanında tutmak için öldürmeye karar verir (Blanco Outon, 1997, s. 42). Ölünceye kadar da bu adamın cansız bedeniyle yaşayarak diğer insanlar ile olan ilgisini keser. Onun bu yalnızlığı ve Baron'a karşı düşkünlüğü bir noktada kendi toplumuna karşı yabancılaşmasına, onlardan uzak durmasına ve bir tür insan düşmanlığı geliştirmesine neden olur.

Mizantropolar, James Kidd'e göre, "normatif bağlılıklarına ve değerlerine bağlı olarak farklı başarısızlıklara odaklanırlar." (2021, s. 29). Saygın Güneyli ailesine dayatılan toplumsal beklentiler tarafından kısıtlanan Emily, kasaba halkından bilinçli olarak ayrı durur. Emily Barron Daha düşük sosyal statüdeki bir adamla olan ilişkisi, onun yerleşik normlara uymadaki yetersizliğini vurgular. Bu toplumsal kısıtlamalara meydan okuma çabasına rağmen, bu kişiyle olan ilişkisi, toplum standartlarını karşılamadaki tekrar eden başarısızlığını sergiler. Karmaşıklık, uyumsuz konumlarını fark eden bu adamın kendisini Emily'den uzaklaştırmaya çalışmasıyla derinleşir. Bu reddedilme Emily'nin içinde derin bir başarısızlık korkusunu tetikler ve bu bağlantıyı sürdürmek için duyduğu umutsuz ihtiyacı yoğunlaştırır. Wen-Ge Chanl ve Qian-Qian Che'ye göre, Emily, "yıllar geçtikçe, otoriter babası tarafından kontrol edilen itaatkâr bir genç kadından, toplumun suçlamalarına rağmen bir işçiye kur yapan orta yaşlı bir kadına ve daha sonra sadece sevgilisini öldürmekle kalmayıp cesedi evinde saklayan ve hatta bazen cesedin kalıntılarının yanına uzanan bir katile dönüştü" (2016, s. 903). Emily, bu terk edilme korkusu ve onu yakınında tutma konusundaki inatçı kararlılığıyla cinayete başvurur. Bir başkasının canını alma kararı, onun sürekli varlığını sağlamak için umutsuz bir girişim haline gelir ve hayatında daha fazla başarısızlığı ve terk edilmeyi kabul edemeyeceğini ortaya koyar.

Judith N. Shklar *Ordinary Vices* adlı kitabında çeşitli mizantrop türlerinden bahseder. Bunlardan biri insanları son derecede kötü gören, ancak yine de temkinli uzlaşma tarzları geliştiren 'sakin insan düşmanı'dır. Bu tip birey, derin bir düşmanlık hissi taşıırken aynı zamanda

çatışmalardan kaçınma eğilimindedir, çatışma yerine daha sakin bir yaklaşım benimser. Shklar'ın betimlediği bu karakter, içsel düşmanlığıyla başa çıkma konusunda özgün bir strateji geliştirmiştir. Diğer bir mizanrop ise şiddetlenen düşmanlığı ile öne çıkan 'şiddet yanlısı insan düşmanı'dır. Bu tip birey, artan düşmanlık duygularını şiddet eğilimleriyle birleştirir (1984). Emily'nin deneyiminde bu eğilim sakin insan düşmanından şiddet yanlısı insan düşmanına doğru bir dönüşüm gösterir. Başlangıçta, Emily karakteri sakin bir insan düşmanı olarak tasvir edilir. Toplumdan uzaklaşmış, çevresine mesafeli ve geleneklere sıkı sıkıya bağlıdır. Ancak, zamanla yaşadığı izolasyon ve toplumla bağlarının giderek kopması, onu daha fazla içsel çatışma ve düşmanlık duygularına iterek değişim geçirmesine neden olur. Hikâye ilerledikçe, Emily'nin düşmanlığı şiddet eğilimine dönüşür. Özellikle, Emily'nin sevdiği adamı öldürüp onun cesedini evinde saklaması ve sonrasında gelişen olaylar, onun şiddet içeren bir tutum benimsemesini ortaya koyar. Bu olaylar, Emily'nin içsel çatışmalarını ve toplumla olan bağlarını tamamen koparmasını simgeler.

Kasaba halkı, aristokrat kökeni nedeniyle Emily'ye bazı sorumluluklar yükler. Ancak o bu sorumlulukları yerine getiremez. Bu durum onun yalnızlaşmasına yol açar. "Emily'nin kasabanın isteklerine uymaması, trajedisinde ciddi karakteristik kusurlar olarak ortaya çıkan gururunu ve yalnızlığını açıkça güçlendirir" (Kim, 2011, s. 5). Emily'nin kasabanın taleplerine uymayı kararlılıkla reddetmesi, karakterinde gömülü olan içsel kusurları, özellikle de trajik anlatısında merkezi temalar haline gelen gurur ve soyutlanmasını vurgular. Kasabanın taleplerine kararlılıkla uymaması, onun sarsılmaz gururunun bir kanıtıdır. Toplumsal baskı ve beklentilere rağmen Emily, kasabanın hayatına müdahalesine boyun eğmeyi reddederek kendi iradesine kararlılıkla sahip çıkar. Bu sarsılmaz gurur, onun bağımsızlığını ve karakter gücünü sergilerken, aynı zamanda toplumsal normlardan köklü bir şekilde soyutlandığının da altını çizer. Emily'nin gururu, onu kasaba halkından daha da soyutlayan bir engele dönüşür ve ayrılık ve benzersizlik duygusunu pekiştirir. Bu inatçı gurur, sürekli yalnızlığıyla birleştiğinde, trajik kusurlarını vurgular. Emily'nin bireyselliğini ve özerkliğini koruma ısrarı, sonuçta toplumdan kopmasına, yalnızlığını

ve inzivasını sürdürmesine neden olur. Bu karakteristik kusurlar, onun trajik çöküşüne katkı sağlar ve böylece okur gururu ve yalnızlığı belirleyici özellikleri haline gelen ve nihayetinde trajik kaderine yol açan bir kadının dokunaklı bir anlatısını dinler hale gelir. Emily, uzun yıllar boyunca bir münzevi olarak yaşamak zorunda kalır:

Emily her şeyden önce değişimi kabullenmeyi reddederek motive olur. Hayatı ona değişimin kayıp getirdiğini öğretir. Yaşamı boyunca neredeyse tamamen dönüşmüş bir dünyaya uyum sağlayamaz. Böyle bir dünyada ancak inzivaya çekilerek başarılı olabilir. Bulduğu çözüm nihayetinde işe yaramaz; çünkü izolasyon ve geri çekilme ona hayat sunmaz. Sonuçta yıkılmış bir anıt olarak Emily yaşayan bir ölü gibidir. Doğrusal zamanda Emily değiştiği gibi, kasabanın ona karşı tutumu da değişir. Kasaba, kaçınılmaz olarak bunu başaramasa da zamana hükmetmeye çalışan böyle bir kadına nihayet saygı gösterir (Kim, 2011, s. 9).

Kendini toplumdan soyutlayan Emily, bu doğrultuda kasaba halkı için bir gizem oluşturur. Her ne kadar kasaba halkı onun statüsünden dolayı ona saygı duysa da onun kendini insanlardan gizlemesi bir merak konusu olur.

Judith N. Shklar'a göre, "insan düşmanlığı bizi sefil ve arkadaşsız yapabilir, ruhsal bulantıya düşürebilir ve bizi hakaret dışında tüm zevklerden mahrum bırakabilir" (1984, s. 192). Emily'nin de hiç yakın arkadaşı yoktur ve cansız bir hayat sürmektedir. Hayatta olan sevgilisiyle mutlu bir şekilde yaşayamaz. Her zaman onun kendisini terk edeceğinden korkar. Bu yüzden onu öldürür ve ölü bedeniyle yaşar, kasaba halkıyla yakın bir ilişkisi yoktur. Öldüğünde kasaba halkı onu evinde görmek için cenazesine gelir. Gelişleri endişelerinden ya da üzüntülerinden kaynaklanmaz. Emily'nin temel motivasyonu, değişimi kabullenmeye karşı gösterdiği katı direnç etrafında toplanır. Hayatta yaşadığı deneyimler, değişimin beraberinde bir kayıp duygusu getirdiğine dair inancını pekiştirir. Kong'a göre, "Zaman değişmiş ve toplum ilerlemiş olsa da Emily hâlâ geçmişte yaşamaktadır. Ne zamanın geçmişin ne değişimlerini ne de bunlara eşlik eden kaçınılmaz kayıpları kabullenir" (2016, s. 390). Çevresindeki dünya yaşamı boyunca önemli dönüşümler geçirirken Emily uyum sağlamakta çok zorlanır. Bu değişen dünyaya uyum sağlayamaması, onu bu değişimlerin üstesinden

gelmenin tek yolu olarak inzivaya çekilerek teselli aramaya zorlar. Ancak inzivaya çekilme tercihi savunulamaz bir çözüm olduğunu kanıtlar; çünkü toplumdaki uzaklaşmak onu yaşamın ve büyümenin özünden mahrum bırakır. Emily hayatı boyunca değişim güçlerine direnir, zamanı dondurmaya ve geçmişi korumaya çalışır. Ancak bu zamana hükmetme çabası boşa çıkar ve kaçınılmaz başarısızlığına yol açar. ‘Yıkılmış bir anıt’ olarak varlığı, cansız bir varoluşun sınırları içinde sıkışıp kalmış canlı bir insana benzeyen paradoksal bir durumu temsil eder. Çabalarına rağmen, yaşamın canlı nabzından soyutlayan durağan bir varoluşa hapsolmeye devam eder.

Emily’nin öyküsü, “toplumun, soyluluğun ve bir babanın koyduğu katı kuralların, özelemleri ve umutları olan bir genç kıza nasıl ‘yaşayan bir ölü’ye dönüştürdüğü”dür (Ünsal, 2004, s. 79). Emily, babasının katı kuralları ve toplumsal beklentilerin gölgesinde kendini gerçekleştirememiş bir kadındır. Babasının ölümünden sonra yanında olan tek kişi zenci sadık uşağıdır. Emily’nin dış dünya ile bağlantısını sağlayan kişi de bu zenci uşaktır. Gençliğinden babasının katı kuralları altında boğulan ve babasının ölümünden sonra toplumun beklentileriyle baskılanan Emily, kırkı yılını bir ölüye duyduğu takıntı düzeyindeki tutku ile geçirir. Onun mizanropik doğası aslında sınıfsal kimliğinin ve toplumsal baskının bir sonucudur ve ölümüne kadar da devam eder. Bu yönüyle Emily, “çürümüş aristokrat bir ailede doğmuş olan bir kurban”dır (Kong, 2016, s. 391) ve yaşamı gibi tıpkı ölümü de bir o kadar trajiktir.

Atinalı Timon, İngiliz oyun yazarı William Shakespeare’in 1623’te *Birinci Folio*’da yayınlanan trajik oyunlarından biridir. Oyunun ne zaman yazıldığı tam olarak bilinmemekle birlikte *Kral Lear* (King Lear, 1606) oyunuyla benzerliğinden dolayı onun hemen öncesinde veyahut da hemen sonrasında yazıldığı düşünülmektedir (Eyüboğlu, 1979, s. 5). Oyunun Thomas Middleton ile birlikte yazıldığına da inanılmaktadır. Oyun, farklı yazarlar tarafından çeşitli şekillerde tasvir edilen Atinalı asilzade Timon ve onun hikâyesi etrafında döner. Timon, özellikle efsanevi bir insan düşmanı olmasıyla ünlüdür. Shklar’a göre, “en dramatik insan düşmanı kendinden ve tüm insanlıktan nefret eder ve bunu tüm varlığıyla tutkuyla yapar. Shakespeare’in *Atinalı Timon*’u böyle bir

karakterdir” (1984, s. 194). Timon karakteri ayrıca birçok yazar tarafından farklı açılardan eserlerde kullanılmıştır. Plutarch (M.Ö. 45-120), Aristophanes (M.Ö. 450-388) ve Lucian (M.Ö. 125-200) gibi Antik Yunan oyun yazarları eserlerinde Timon’un hikâyesini anlatmışlardır. Shakespeare’in hikâyesinin kendi versiyonunu hazırlarken Plutarch ve Lucian’ın yazılarından ilham aldığı düşünülmektedir (Showerman, 2009, s. 209).

Atinalı Timon dost canlısı, nazik ve son derece cömert bir Atinalı asilzade olarak tasvir edilir. Abartılı partiler düzenleyerek ve servetini çok sayıda arkadaşına harcayarak belirginleşen cömert yaşam tarzı, ona geniş bir sosyal çevre kazandırmıştır. Bu cömertliğinden dolayı herkes tarafından üstün, eşsiz bir insan olarak övülmektedir. İyi kalpliliğinden, eli açıklığından ve cömertliğinden dolayı adeta insanlar ona tapar. Dostlarını kıymetli hediyeler veren Timon, ihtiyacı olanların yardımına koşmaktan çekinmez. Dostlarının da ona yardım edeceğinden hiç kuşku duymaz, onlara adeta gözü kapalı güvenir. Ancak Timon mali açıdan çöküşle karşı karşıya kaldığında ve arkadaş olarak gördüğü kişilerin umutsuzca yardımına ihtiyaç duyduğunda onların gerçek yüzüyle karşılaşır. Hayal kırıklığı yaratan bir şekilde bu kişiler ona yardım etmeyi reddeder, bahaneler sunarak Timon’a sırt çevirirler. Oysa Timon müşkül duruma düştüğünde dostlarının hemen onun yardımına koşacağından, ona destek olacağından emindir. “Talih çarkı aleyhine döndüğünde Timon değişir. Tüm servetini kaybeder kaybetmez birden canlanır. Pasif bir insan düşmanından aktif, lanet okuyan birine dönüşür. Ve misantroplar arasında benzersiz olarak, insanlığın geri kalanı kadar yüksek sesle kendinden nefret eder” (Shklar, 1984: 201). “Huysuz bir filozof” olan Apemantus, Timon’un evinde ağırladığı dostlarının onun yemeğini değil aslında onu yediği konusunda Timon’u uyarır; ancak Timon’un sanki kulakları bu gerçekleri duymak için sağırdır. Evinde ağırladığı ve ona övgüler dizen tüm dostları o müşkül duruma düştüğünde onun yüzüne bile bakmazlar, onu görünce yollarını çevirirler ve hatta onun yüzüne kapıları kapatırlar.

Sözde arkadaşlarının ihaneti ve nankörlüğü Timon’u derinden yaralar. Timon, acı bir hayal kırıklığıyla dolu son eylem olarak, kendisine dost olduğunu iddia eden herkesi davet ederek bir veda ziyafeti düzenler. Görkemli

bir ziyafet yerine misafirlerine sadece ılık su ikram eder ve sert bir konuşma yaparak insanlıkla ilgili derin hayal kırıklığını ortaya koyar ve onu aldatan arkadaşlarına karşı duyduğu küçümsemeyi ifade eder. Timon insanların bencilliğini, nankörlüğünü ve bayağılığın artık daha net görebilir. Artık kendi nankör arkadaşlarından değil, bütün insanlardan nefret eder hale gelir. Daha sonra Timon, kendisini Atina'dan ve toplumdan uzaklaştırarak bir mağarada yalnız bir tecrit yaşamına çekilir. Timon Atina'ya bir daha ayak basmayacağını vurgulayarak kendini insanlıktan uzaklaştırır ve vahşi hayvanları bile insanlıktan daha değerli bularak insanlığı yerin dibine batırır. Timon, yalnızlığı sırasında gizli bir altın zulasını keşfeder. Bu yeni keşfedilen zenginlik dikkat çeker ve onun lütfunu arayan çeşitli kişileri kendine çekebilecektir. Timon istese eski görkemli hayatına dönebilecektir; oysa Timon artık ona yapılan dalkavukluklardan ve sözde dostluklardan bıktığından buna yanaşmaz. Shklar'a göre, "Trajedi onun öfkesini harekete geçiren olaylarda değil, kendisindedir. Timon her şeyden önce kendinden nefret eden klasik bir zorbadır; çünkü diğer insanları aşağılama tutkusunu kontrol edemez. Onun cömertliği dostça bir alışverişten ziyade yamyamca bir jesttir. Bu, dostluğun inkârının ta kendisidir" (Shklar, 1984: 200). Timon'un servetini paylaşma eylemleri sembolik hale gelir. Timon altının bir kısmını Atina'dan haksız yere kovulan Alcibiades'e vererek, Atina'ya yürümek için bir ordu toplamasına destek olur. Ayrıca şehrin her tarafına hastalık yayması için iki fahişeye ve kendi sanatlarını sürdürmeleri için bir şair ve kuyumcuya altın dağıtır. Sonrasında Timon'un ölüm haberi, Atina'yı fethetme sürecinde olan Alcibiades'e ulaşır. Timon'un ölümüne rağmen Alcibiades, sorunlu şehre barış getiren bir değişim gücü olarak ortaya çıkar. Oyunun sonuç kısmı, Alcibiades'in Atina'da düzeni ve uyumu yeniden tesis etme yönündeki özverili çabalarına odaklanır ve şehri rahatsız eden kaos ve kargaşanın ortasında bir çözüm ışığı işlevi görür.

Başlangıçta etrafındaki herkesi cömertçe seven ve onlara yardım eden bir karakter olarak tasvir edilen Timon, servetini özgürce arkadaşlarının yararına adar. Görünüşte yakın olan bu arkadaşların sadakatine ve desteğine kesinlikle inanır ve ihtiyaç anında onlardan yardım bekler. Ancak Timon kendisini zor koşullar altında bulduğunda

sözde arkadaşlarından hiçbirinin ona yardım etmeye istekli olmadığı acı gerçeğini keşfeder. Karşılaştığı ihanet ve terk edilme, hayırsever doğasının derinlere kök salmış bir insan düşmanına dönüşmesine neden olur. Kendisini hayal kırıklığına uğratan toplumdan kaçarak tecritte teselli arar, bir mağarada yaşamayı seçer ve bir zamanlar etrafını saran insanlardan kasıtlı olarak uzaklaşır. Kendi kendine empoze ettiği bu soyutlama, kendisini hayal kırıklığına uğratan toplumdan kasıtlı bir kaçış girişimi olsa da Timon'u derin ve ıstırap verici bir yalnızlığa sürükler. "Bu, insanlığı seven Timon'dan insan düşmanı Timon'a aşırı değişim oyunun ilerleyen bölümleri, iki uç arasında uzlaşmanın imkânsızlığının doğrudan bir sonucudur" (Rubin, 1976, s. 18). Bu, başkalarının eylemlerinin getirdiği bir yalnızlıktır aslında; bir zamanlar arkadaş olarak gördüğü kişilerin ihanetinin dokunaklı bir sonucudur. Rolf Soellner ve Gary Jay Williams'a göre,

Shakespeare, Timon'un izolasyonunun yalnızca kendi kendine yaratılmadığını kesinlikle gösterir. İnsan düşmanlığı kaynaştırıcı ve sentezleyici bir şey olmalı, eğer bunda başarısız olursa, Timon'un etrafındaki kötü niyetlilik de en az kendi aptallığı kadar suçlanacaktır. Hayırsever Timon'un yalnızlığı, biz modernlerin en iyi bildiği şeydir: Kalabalığın ortasındaki yalnızlık. Verici Timon, hayran arkadaşlarının arasındayken bile yalnızdır (1979, s. 27).

Timon'un inzivası yalnızca kendisinin eseri değildir; onun insan düşmanlığı insanlığa olan güvensizliğin veya küçümsemesinin yanı sıra etrafındaki ahlaki çöküşün de bir sonucudur. Bu durum, insan ilişkilerinde yüzeyselliğin ve çıkar odaklılığın da sonucudur. Timon'un kendini insanlıktan soyutlamasında kendi hataları kadar çevresinde bulunan kötü niyetin ve insanların ikiyüzlülüğünün de sorumlu olduğu görülür. Shakespeare, Timon'un mizantropisini tasvir ederken insan ilişkilerinin karmaşıklığının ve toplumsal tutumların sonuçlarının da altını çizer. Bir zamanlar başışçı ve hayranlık duyulan biri olan Timon'un, etrafındakilerin uyumsuz ve bencil doğası nedeniyle duygusal olarak nasıl yabancılaştığını, bu durumun onun inzivasına ve soyutlanma duygusuna önemli ölçüde katkıda bulunduğunu ortaya koyar. Başlangıçta cömert bir hayırsever olarak gösterilen Timon, arkadaş olarak gördüğü kişilerin ihaneti ve karşılık vermemesi

nedeniyle hayal kırıklığına uğrar. Timon, bir zamanlar arkadaş olarak gördüğü insanların gerçek doğasını keşfettikçe, onlara değerli bir mesaj vermek amacıyla yalnızlığı ders olarak seçer. Onun yalnızlığı, çoğumuzun hissedebileceği yalnızlıkla yankılanan ortak bir insan deneyimini yansıtır.

Mizantroplar, insan düşmanlıklarını dile getirirken bunu uzun tiradlarla yaparlar. Mizantrop “öncelikle durağan bir figürdür ve nefretini insan hainliğine dair uzun kınamalarla ifade eder” (Lisk, 1997: 8). Shakespeare, retorikler, imgeler ve metaforlarıyla Timon’un insanlığa yönelik küçümsemesini aktarmaya çalışır. Örneğin, ‘şiddet yanlısı bir insan düşmanı’ olarak Timon cömertliğini istismar eden hain arkadaşlarını böceklerle ve hayvanlara benzeterek onlara karşı şiddetli nefretini dile getirir:

Vıcık vıcık alçaklığınızi.

Herkesin lanetleriyle yaşayın, uzun uzun hem de;

Sizi sırutkan, yapışkan, iğrenç sömürgenler sizi!

İnsanın yüzüne gülüp kuyusunu kazanlar,

Dost yüzlü kurtlar, tatlı dilli ayılar sizi!

Para budalaları, sofrta sülükleri, iyi gün sinekleri!

Süklüm püklüm uşaklar, uçan dumanlar, kalleş kuklalar!

Bütün insan ve hayvan hastalıklarına tutulasıcalar!

Ne o? Kaçıyor musun? Dur biraz; ilacını iç de öyle git!

(Shakespeare, 1999, s. 114).

Bu satırlar Timon’un hayal kırıklığı ve öfkesinin güçlü bir ifadesini temsil eder. Timon, bir zamanlar arkadaş olarak gördüğü kişilere karşı derin nefretini ve hayal kırıklığını ifade eder. Onları “yapışkan, iğrenç sömürgenler”, “dost yüzlü kurtlar”, “tatlı dilli ayılar” ve “sofrta sülükleri” gibi keskin metaforlar kullanarak tasvir eder. “Para budalaları”, “iyi gün sinekleri”, “süklüm püklüm uşaklar” ve “kalleş kuklalar” gibi ifadeler, Timon’un ona sırtını dönenlerin nankörlüğünü ve samimiyetsiz dostluklarını kınadığını gösterir. Timon onların hem insanların hem de hayvanların doğasında var olan kusur ve sıkıntıları yaşamalarını ister. Bu, Timon’un insanların ihanetinin ve ikiyüzlülüğün bedelini ödemelerini istediğini gösteren sert bir ifadedir. Bu satırlar Timon’un duygusal patlamasını, derin hayal

kırıklığını ve ona ihanet edenlere karşı öfkesini ortaya koyar. Shakespeare, güçlü metaforlar ve imgeler kullanarak Timon’un duygusal durumunu ve ihanet duygusuna verdiği tepkiyi canlı bir şekilde aktarır.

Timon, servetini tüketen ve borçlarını ödemede kendisine yardım etmeyi reddedenlere lanet ederek onlara karşı yoğun düşmanlığını ortaya koyar. Timon nefret, öfke ve toplumuna karşı intikam alma arzusuyla yüklüdür. İnsanlığın gerçek doğasını kavradıkça Atina’daki tüm insanları kınar ve oradan ayrılmayı seçer. Dördüncü perdenin birinci sahnesinde yapılan konuşma özellikle serttir ve bu, muhtemelen oyundaki en etkili sahnelerden biridir. Bu sahne özellikle Timon’un tüm kötülüklerin Atina’yı, dünyayı sarmasını dilediği lanetini ortaya koyar:

Sonu gelmez bir kargaşalık sarsın dünyayı.

İnsanları kıran korkunç salgınlar,

En belalı, en zehirli ateşlerinize,

Üşüşün üstüne bu içinden çürümüş Atina’nın.

Soğuk yeller girsin senatörlerin kemiklerine,

Elleri, belleri tutulsun vicdanları gibi!

Taşkınlık, serserilik öylesine işlesin ki

Gençlerin beynine, iliklerine,

Ahlak yollarının tam tersine saldırıp

Cümbüş ırmaklarına atılsınlar!

Kaşıntılar, çıbanlar; öyle derin kazın ki

Atinalıların göğsünü bağrın,

Birer cüzam tarlasına dönsün hepsi (Shakespeare, 1999, s. 117).

İnsanlığa karşı büyük bir düşmanlık besleyen Timon, büyük bir öfke ve hayal kırıklığı içinde, Atina toplumunu ve özellikle şehrin elit tabakasını şiddetle eleştirmeye başlar. Timon, dünyanın bir tür kaos ve salgınla sarsılmasını diler. Atina’nın içsel çürümüşlüğüne vurgu yaparak şehirdeki ahlaki çöküşü ve toplumsal bozulmayı kınar. Konuşmasında ayrıca Timon, yöneticilerin sorumluluklarını yerine getirmediğini ve halkın ihtiyaçlarını ihmal ettiğini belirterek eleştirir. Timon,

özellikle Atinalıları hedef alarak toplumuna yönelik şiddetli hakaretler ve acı bir küçümseme ifade eder. Sözleri öfke ve kırgınlıkla doludur ve toplumun başına felaketler gelmesini diler. Senatörlere lanet yağdırır ve fiziksel engellerinin ahlaki eksiklikleriyle eşleşmesini diler. Timon, gençlerde ahlaki çürümenin, onları erdemli yollardan uzaklaştıran şehvetin ve aşırı özgürlüğün yaygınlaşmasını diler. Timon, dostlukların bile zehir olmasını dile getirerek insanlar arasındaki ilişkilerdeki güvensizlik ve ihanet hissini vurgular. Konuşmasının devamında şunları söyler:

Solukları hastalık üfürsün soluklarına:

Dostlukları zehir olsun!

İğrenç şehir, çıplak bir bedenle çıkıyorum senden!

Al şunu da, bütün lânetlerimle birlikte!

Ormanlarda yaşayacak artık Timon.

En yırtıcı canavarlar bile

Daha insaflı gelecek ona insanoğlundan!

Tanrılar, bütün tanrılar, duyun sesimi;

Kahredin bu duvarların içinde, dışında

Yaşayan bütün Atinalıları

Artsın Timon'un hıncı yaşı ilerledikçe

Bütün insan soyuna, efendisine, kölesine de!

Amin! (Shakespeare, 1999, s. 117).

Timon, şehirden ayrılırken kendini soyutlama ve ondan tamamen kopma isteğini ifade eder. Timon'un ormanlarda yaşama isteği, doğayla bütünleşmeyi ve şehir hayatından uzaklaşmayı simgeler. Timon, tanrılardan duvarların içinde ve dışında yaşayan herkesi kahretmelerini ister. Timon'un insan toplumuna karşı derin hayal kırıklığı ve tiksintisi, bu iğrenç kasabayı reddettiğini ve ormana çekilme niyetini açıklarken, insanoğlunun arkadaşlığına karşın en kaba hayvanlarla bile arkadaş olmayı tercih ettiğini ortaya koyar. Tanrılara, duvarların içindeki ve dışındaki Atinalıların kafasını karıştırmaları ve onlara nefret getirmeleri için yaptığı son rica, onun acısının ve intikam arzusunun derinliğini gösterir. Timon'un cömert bir hayırseverden insan düşmanı bir dışlanmışa dönüşümü, bu yoğun lanetler aracılığıyla canlı bir şekilde tasvir edilir ve onun hayal kırıklığının boyutu ve insanlığa karşı duyduğu

küçümsemesi ortaya çıkar. Bu sahne Timon'un insanlığa karşı artan nefretini gösterir. Şehrin başına ölümün, yıkımın, vebanın ve talihsizliğin gelmesini hararetle arzular.

Ona yapılanlar karşısında insanlığa karşı büyük bir öfke duyan ve Atina'ya küsen Timon, kendisini ormanda perişan durumda görüp tanıyamayan Alcibiades'e tanıtırken kendisinin bir mizanrop olduğunu etrafındaki insanlara karşı derin düşmanlığını vurgulayarak ifade eder:

İnsana da insanlığa da düşmanım ben.

Sana gelince, keşke köpek olaydın da

Birazcık olsun sevebileydin seni! (Shakespeare, 1999, s. 123).

Timon açıkça kendisini insanlıktan nefret eden biri, mizanrop olarak ilan eder ve genel olarak insanlara karşı genel küçümsemesini ve güvensizliğini belirtir. Hitap ettiği kişinin köpek olmasını istemesi, ona karşı sevgi kapasitesine sahip olma arzusundan kaynaklanır. Bu duygu, Timon'un, insanları değersiz veya kurtarılabılır niteliklerden yoksun bulduğu için birine ancak hayvan olsaydı sevgi veya şefkat gösterebileceğine olan inancını yansıtır. Bu, insan ırkına karşı duyulan tiksinti ve hayal kırıklığının derinliğini vurgular ve onarılamaz görünen bir küçümsemeyi tasvir eder. Timon'un insan düşmanlığını canlı bir şekilde tasvir eder, insanlığa karşı aşırı öfkelerini ve umutsuzluğunu ortaya koyar, insanlarda telafi edilebilecek bir şey bulmadaki acizliğini sergiler.

Timon'un ruhunu tüketen bir nefreti vardır ve eninde sonunda insanlığa olan nefreti yüzünden ölecektir. Ölüm onun için acı bir çare olarak görülür. Nortrop Frye'a göre Timon,

(...) insanlığın ne olduğunun sürekli farkındadır. Sürgündeki Timon, insanlığa karşı olmaya çalışırken, doğadaki yıkıcı her şeyle de ittifak kurmaya çalışmaktadır. Öfke duygusu ve izolasyonu, onu hem Alcibiades gibi insan doğasını sömürmekten hem de Apemantus gibi tutarlı bir saçmalık vizyonundan alıkoymaz. Onun için tek son intihardır ve ölür (2010, s. 321).

İnsanlığa karşı çıkma çabalarıyla Timon, doğada bulunan yıkıcı güçlerle aynı safta yer alır. Timon'un derin öfkesi ve kendi kendine empoze ettiği soyutlanma, Alcibiades'in

yaptığı gibi insan doğasından yararlanmasını, durumları kendi yararına kullanmasını engelleyen bir olgu görevi görür. Aynı zamanda Timon, Apemantus'un bakış açısına benzer şekilde tutarlı bir saçmalık da sergileyemez. Timon'un umutsuzluğundan kurtulmanın tek yolu intihardır. Shklar'a göre, "insan düşmanı Timon, tüm insanlardan nefret eder ve kendisi için bir istisna yapmazdı. Tüm insan türünden kayıtsız şartsız nefret ediyordu. İnsan onun nefretinin büyüklüğü karşısında sadece ürperebilir. Timon için intihar mantıklıydı ve bir kıyamet onun en iyi umuduydu. Böylesine her şeyi kapsayan bir nefret psikolojik olarak olağan değildir" (1984: 198-199). İnsanlardan nefret eden Timon, sonunda kendi canına kıyarak insanlardan nihai uzaklaşmasını sağlar. Timon'un ölümünden sonra mezarına kazınan hitabe, onun insanlığa karşı kalıcı ve derin küçümsemesinin bir kanıtıdır. Onun boyun eğmez ve yoğun insan düşmanlığını özetler niteliktedir ve ölümünün ötesinde bile insanlığa karşı nefretinin derinliğini vurgular:

Zavallı bir canın zavallı bedenidir burda yatan;

Adımı sormayın, dünyada kalan geberesi alçaklar!

Sağken bütün insanlardan iğrenen Timon yatıyor burda;

Geçerken söv sövebildiğin kadar, ama geç git, durma!
(Shakespeare, 1999, s. 163).

Timon'un mezar taşına yazılan bu vasiyet, onun insanlığa karşı derin düşmanlığını vurgular. Timon hayattayken kendisini tüm insanlardan nefret eden biri olarak tanımlar ve bu düşmanlığını ölürken bile ifade eder. Timon'un insanlara yaklaşımı küfür diliyle olup, mezarının ziyaret edilmesini istemediğini göstermektedir. Adının öğrenilmemesi talebi, onun herhangi bir saygı veya anma olmadan unutulma arzusunu gösterir. Timon, ziyaretçilerden geçerken küfretmelerini ancak mezarının yanında oyalanmalarını ister ve onları hızla ilerlemeye teşvik eder. Timon'un insanlığa karşı olan düşmanlığı öldükten sonra bile, görünmeyen bir şekilde devam eder. *Shakespeare's Pessimistic Tragedy* başlıklı çalışmasında Rolf Soellner ve Gary Jay Williams, Timon'un insan düşmanlığının "insani olarak akla yatkın bir deneyim ve trajik bir olgu" (1979, s. 11) olduğunu altını çizer ve bunu Timon'u çığ gibi alt eden nankörlüğe bir tepki olarak dramatize eder. Onlara göre Shakespeare, Timon'u kusursuz bir kahraman olarak tasvir etmez. Bunun yerine

onun aptallığını göstererek Timon'un insan sevmeyen yönünü ortaya çıkarmayı amaçlar. Ayrıca Shakespeare bu durumu mikrokozmos ve makrokozmos düzeyinde karamsarlık üzerinden ele alarak kahramanın seyirci üzerindeki etkisini artırır.

SONUÇ

William Faulkner'ın *Emily İçin Bir Gül* adlı kısa öyküsünde ve William Shakespeare'in *Atinalı Timon* adlı oyununda ana karakterler, hayal kırıklığı ve karşılanmayan beklentiler nedeniyle kasıtlı olarak kendilerini insanlardan uzaklaştırarak insan toplumundan derin bir kopuş yaşarlar. Emily'nin toplumdan izolasyonu ve insanlığa karşı geliştirdiği düşmanlık babasından ve sınıfından kaynaklı olarak toplumun ondan beklentisinden kaynaklanır. Emily, babası tarafından erkeklerden uzak yetiştirilmiştir ve Güneyli soylu bir aileden geldiğinden dolayı toplumun ondan beklentileri söz konusudur. Timon ise aşırı cömertliğinden ve koşulsuz güveninden dolayı toplumun ikiye bölünmüşlüğü ve ahlaki çöküşü ile yüzleşmemiş bir karakterdir. Timon, başlangıçta zenginliğini dostlarının hizmeti için koşulsuz olarak sunar; oysa dostu olarak bildiği insanların gerçekte onun güvenemeyeceği insanlar olduğunu sonradan anlar. Bu karakterler, Timon ve Emily, sosyal etkileşimlerden uzaklaşır ve toplumlarının yarattığı hayal kırıklıklarından kaçmanın bir yolu olarak yalnızlığı tercih ederler. Timon, kendisini Atina toplumundan tamamen uzaklaştırarak bir mağarada gözlerden uzak yaşamayı seçerken, evinde yalnızca hizmetkârı ve merhum Barron'un cesedi bulunan Emily de toplumdan uzaklaşır. Teselli ve tatmin bulamamaları, umutsuzluk duygularını daha da artırır. Hem Timon hem de Emily, yalnız varoluşlarının acısını çeker ve sonunda hayatın sunabileceği neşeyi veya umudu deneyimleyemeden ölümle yüzleşir. Bu eserlerdeki karakterlerin gidişatları, gerçekleşmemiş beklentiler ve nankörlükten kaynaklanan ve sonuçta onların yalnız ve neşesiz kaderlerine yol açan ortak bir hayal kırıklığı ve toplumdan yabancılaşma temasını yansıtır. Memnuniyetsizlikleri, yardım ettikleri veya ilişki kurdukları kişiler arasındaki yaygın ikiye bölünmüşlük hissinden kaynaklanmaktadır. Bu ikiye bölünmüşlük, artan mutsuzlukları için bir katalizör görevi görür ve sonunda onları insanlığa karşı yoğun bir nefrete iter ve bu da kendi tercihleri olan yalnızlığa yol açar.

KAYNAKLAR

- Agustini, C. (2012). Emily and the south: the post-civil war period and the dissolution of tradition. Edição, *Texto Recebido Até Outubro De, Aceito Para Publicação*, www.uems.br/lem.
- Backman, M. (1966). *Faulkner: the major years, a critical study*. Indiana University Press.
- Blanco Outon, C. (1977). The conflict between woman and community in two short stories by William Faulkner. *REDEN*, 14, 39-45.
- Brehm, J. & Wendy, R. (1995, July). *An audit of the deficit in social capital*. Duke University, Unpublished manuscript.
- Burg, J., Boyle, A. & Lang, S. D. (2000). Using Constraint Logic Programming to Analyze the Chronology in “A Rose for Emily”. *Computers and the Humanities*, Kluwer Academic, 34(4), 377-392, <https://www.jstor.org/stable/30204830>.
- Chang, W. & Che, Q. (2016). Character Analysis of *A Rose For Emily*, *International Conference on Humanities and Social Science*, Atlantis Press, 10.2991/hss-26.2016.147.
- Faulkner, W. (2017, 10 Ağustos). *Emily İçin Bir Gül*. *Oggito*, <https://oggito.com/icerikler/william-faulkner-emily-icin-bir-gul/35127>
- Frye, N. (2010). Northrop Frye’s writings on Shakespeare and the Renaissance (Eds. Garry Sherbert and Troni Y. Grande), *Collected works of Northrop Frye*, University of Toronto, <https://doi.org/10.3138/9781442689886>
- Kidd, I. J. (2021). “Varieties of philosophical misanthropy”. *Journal of Philosophical Research*, 46, 27–44, <https://doi.org/10.5840/jpr2021819170>.
- Kim, J. W. (2011). Narrator as collective ‘we’: the narrative structure of “A Rose for Emily”. *English Language & Literature Teaching*, Sejong University, 17(4).
- Kong, F. (2016). Absence of the rose the symbolic meaning of “Rose” in William Faulkner’s *A Rose for Emily*. *International Conference on Contemporary Education, Social Sciences and Humanities*, 10.2991/
- icessh-16.2016.100.
- Lisk, M. R. (1977). “Hate-man Timon” A study of misanthropy in Shakespeare’s plays, Dissertation, McMaster University.
- Oxford Dictionary of English*. (2010). (Ed. Angus Stevenson), Oxford University Press.
- Rubin, L. D. (1976). A study of William Shakespeare’s *Timon of Athens*. Master of Arts, McMaster University, <http://hdl.handle.net/11375/9571>
- Shakespeare, W. (1999). *Atinalı Timon*. Sabahattin Eyüboğlu (Çev.), Remzi Kitabevi.
- Shklar, J. (1984). *Ordinary Vices*. Harvard: Harvard University Press.
- Showerman, E. (2009). Timon of Athens: Shakespeare’s Sophoclean tragedy. *The Oxfordian*, XI, 207-234.
- Skei., H. H. (1985). *William Faulkner: The Novelist as Short Story Writer*. Universitetsforlaget.
- Soellner, R. & Williams, G. J. (1979). *Timon of Athens: Shakespeare’s pessimistic tragedy*. Ohio State University Press.
- Stern, P. (1993). *Socratic rationalism and political philosophy: an interpretation of Plato’s Phaedro*. Suny Press.
- Tyler, T. (2014). Misanthropy without humanity. *Oxford Brookes University Paradoxa*, 26. <http://eprints.whiterose.ac.uk/90363/>.
- Ünsal, A. (2004). Kısa öykü öğretiminde psikanalitik yaklaşım: “A Rose for Emily”, *Dil Dergisi*, 123, 72-86, https://doi.org/10.1501/Dilder_0000000003.